

Віртуальна виставка

Письменник, видавець, педагог, байкар

До 210-річчя
від дня народження
Євгена Гребінки
(1812-1848)

ЄВГЕН ГРЕБІНКА: «НЕМА НА СВІТІ КРАЩОГО МІСЦЯ, ЯК ПОЛТАВСЬКА ГУБЕРНІЯ»

Полтавське губернське земство

Як байкописець Гребінка займає перше місце в нашій письменстві. Його байки визначаються яскравим національним і навіть спеціально лівобережним українським колоритом, здоровим гумором і не менш здоровою суспільною і ліберальною тенденцією.

Він ішов шляхом, прокладеним у російській літературі Криловим, але йшов досить самостійно, не наслідуючи Крилова, вносячи в свої байки український пейзаж і світогляд українського мужика.

Іван Франко

Сторінки біографії

Народився Євген Петрович Гребінка 2 лютого (21 січня) 1812 року, у батьківському маєтку Притулок, у парафії села Коровай, Пирятинського повіту, Полтавської губернії, в сім'ї дрібного поміщика, відставного гусарського офіцера.

З 1825 по 1831 рр. навчався в Ніжинській гімназії вищих наук. В один час із Гребінкою в Ніжинській гімназії вчився М. В. Гоголь.

У 1834 р. письменник приїхав у Петербург. Тут він служив викладачем російської словесності у військових навчальних закладах, а згодом — в Інституті корпусу гірничих інженерів.

У 1835 р. Гребінка познайомився з Т. Г. Шевченком, допоміг викупити його з кріпацтва та видати «Кобзар».

У 1842 році Гребінка відвідав Україну, в тому числі село Рудку, де на балу у поміщика Платона Закревського закохався в 15-річну Марію Ростенберг (1827-1894). 30 червня 1844 року Євген та Марія обвінчалися і повернулися до Петербурга. У них народилася донька Надя.

У 1843 році Гребінка відвідав м. Харков, разом з Т. Шевченком побував у маєтку Т. Волховської в селі Мосівці.

1845 року познайомився з Пантелеймоном Кулішем.

У 1847 році відкрив своїм коштом парафіяльне училище для селянських дітей у селі Рудці Лубенського повіту на Полтавщині.

Помер Гребінка 3 грудня 1848 року в Петербурзі від туберкульозу. Поховали його 13 січня 1849 року в сімейному склепі на хуторі Убіжище.

Саме своїй дружині Марії Василівні письменник присвятив свій широковідомий романс «Очи черные»

*Очи черные, очи страстные,
Очи жгущие и прекрасные!
Как люблю я вас! Как боюсь я вас!
Знаю, увидел вас я в недобрый час.*

*Ох, не даром вы глубины темней!
Вижу траур в вас по душе моей,
Вижу пламя в вас я победное:
Сожжено на нем сердце бедное.*

*Но не грустен я, не печален я,
Утешительна мне судьба моя:
Все, что лучшего в жизни Бог дал
нам,
В жертву отдал я огненным глазам.*

Літературна спадщина Є. Гребінки

- Драматичний твір для самодіяльного театру «В чужие сани не садись», 1827 р.
- Вірш «Рогдаев пар», байки «Будяк та Конопелечка» і «Пшениця», 1831 р.
- Збірка байок «Малороссийские приказки», 1834 р.
- Прозові твори «Малороссийское предание» («Страшный зверь») та «Сто сорок пять», 1835 р.
- Український переклад поеми О.С. Пушкіна «Полтава», 1836 р.
- Збірка «Рассказы пирятинца», 1837 р.
- Повість «Кулик», 1840 р.
- Видавництво альманаху «Ластівка», 1841 р.
- Повість «Записки студента», 1841 р.
- Повість «Ніжинський полковник Золотаренко», 1842 р.
- Романс «Очи черные», 1842 р.
- Роман «Чайковський», поема «Богдан», 1843р.
- Роман «Доктор», «Путевые записки зайца», 1844 р.
- Повісті «Заборов» та «Приключения синей ассигнации», 1847 р.

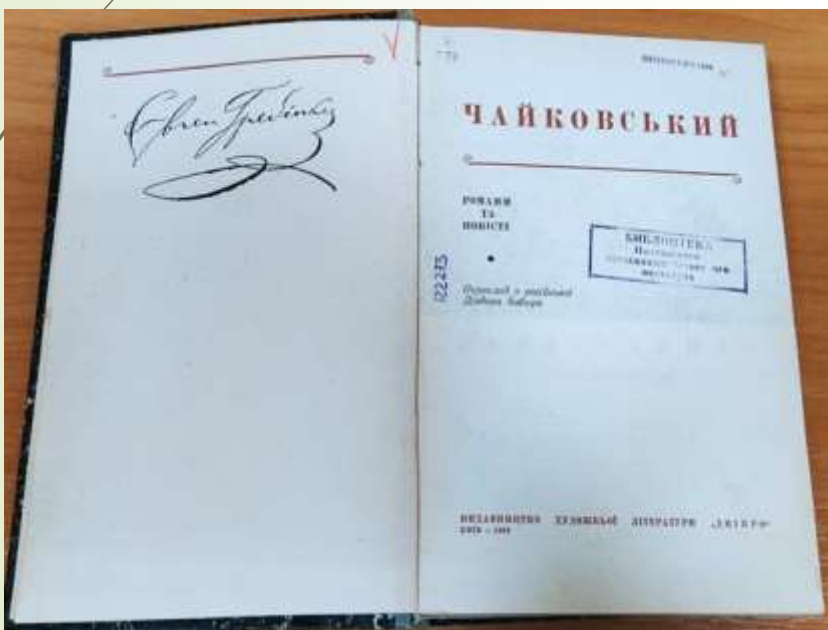
З 1847 р. Євген Гребінка почав друкувати зведене видання «Романи, повести и рассказы Евгения Гребенки», але встиг видати тільки вісім томів, до яких увійшло 17 повістей і оповідань та один роман.

Повне зібрання творів Євгена Гребінки було видане в 1862 р. (у 1903 р. - перевидано).

Гребінка Є. Чайковский : романи та повісті /
Є. Гребінка ; пер. з рос. Діодора Бобиря. – Київ :
Дніпро, 1966. – 511 с.

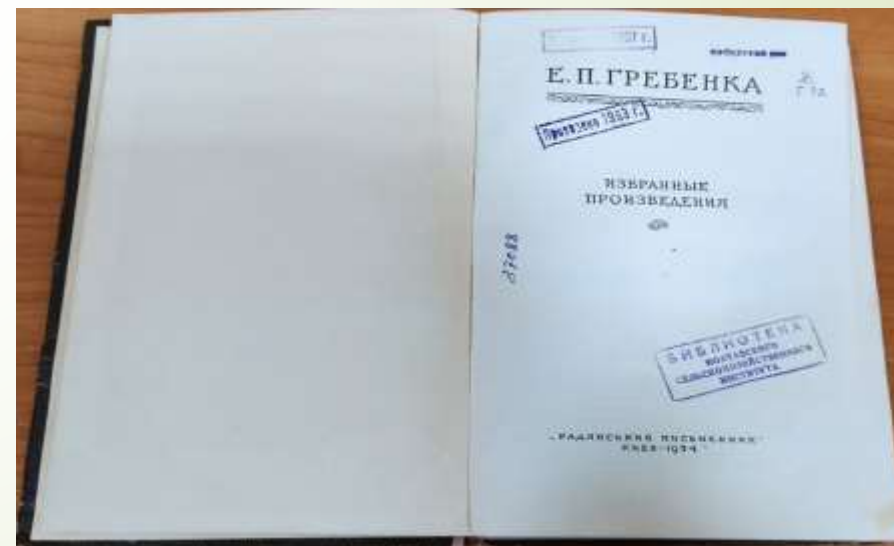
Знаете ли вы Пирятин? Пирятин, при реке Уда, уездный город Полтавской губернии, под 50° 4' 32" широты; в нем 5700 жителей, 5 церквей, 28 ветряных мельниц и 4 ярмарки; на оные приезжают купцы с красным товаром из соседственных городов, а с Дону привозят рыбу, — говорит, с печатного, школьник. Пирятин — прескверный городишко — сердито восклицает кто-то, случайно проезжавший этот город по тракту из Петербурга на Кавказ.

Євген Гребінка

Гребінка Є. П. Избранные произведения /
Є. П. Гребінка. — Київ : Радянський
письменник, 1954. — 318 с.

Збірка містить: роман «Чайковський»
(1-2 ч., епілог); **байки** «Будяк та
коноплиночка», «Горобці та вишня», «Лебідь
і гуси», «Рибалка», «Грішник», «Мірошник»,
«Цап» та ін.; **вірші:** «Човен», «Ліс»,
«Маруся» та ін.

ЗУЗУЛЯ ТА СНИГЫРЬ

На дуби сидючи, Зузуля куковала:
«Що за годы теперь, зовсимь неможна жыть!
Одколы якъ тепло вже стало,
А гусени нема, червы зовсимь такъ мало.
Прийшлось изъ голоду хочъ у кулакъ трубыть.»
— «На що вамъ такъ квилыть? Мій Боже мылый!»
Снигырь зузулю перебуивъ:
«Колы бъ я мавъ вашъ станъ и сылы,
Отцю я погань бы не ивъ,
Щобъ сей да той мене, колы бъ я недоскочывъ
Соби що-дня шматокъ м'ясця.

Отъ кобець — меньший васъ, а исты якъ захоче:
Летыть — и душыть горобця.
За-те винъ зъ голоду николы ненудывся»
— «Дурный! дурный! а въ школи вчывся!»
Зузуля Снигыру въ одвить:
«Замисто горобця я зымъ жукивъ десятокъ
Да гусени, червы, десяткивъ тры въ наддатокъ,
И все-таки наимсь; — за те спытай весь свить,
Яка Зузуленька? Все скажуть: птыця славна,
Жыве соби, якъ панна...

Літературна творчість Є. П. Гребінки дуже різноманітна і багата. Кращі твори письменника дають багато правдивих картин тяжкого життя трудящої людини в умовах царсько-поміщицького ладу.

Його байки пройняті співчуттям до народу, були кроком вперед у становленні реалізму в українській літературі першої пол. XIX ст. Вони належать до класичної літературної спадщини українського народу.

Пам'ятник у м. Гребінка

Дякуємо за увагу!

Виконав:
бібліограф бібліотеки ПДАУ
Мазний С. М.